

Akılcı İlaç Kullanımı

Uzm.Dr.M.Bünyamin GÜCÜYENER

2015

Akılcı İlaç Kullanımı

- Akılcı İlaç Kullanımı tanımı ilk defa 1985 yılında Dünya Sağlık Örgütü tarafından yapılmıştır.
- Kişilerin klinik bulgularına ve bireysel özelliklerine göre; **uygun ilacı, uygun süre ve dozda, en düşük fiyata ve kolayca** sağlayabilmeleri olarak tanımlanmaktadır.

Conference of Experts on the Rational Use of Drugs, World Health Organization, Nairobi, Kenya, WHO/CONRAD/WP/RI, (25-29.12.1985).

Uygun Olmayan İlaç Kullanım Şekilleri

- Çoklu ilaç kullanımı
- İlaçların gereksiz ve aşırı kullanımı
- Klinik rehberlere uyumsuz tedavi seçimi
- Piyasaya yeni çıkan ilaçların uygunsuz tercihi
- İlaç kullanımında özensiz davranılması
(uygulama yolu, süre, doz..)
- Uygunsuz kişisel tedavilere başvurulması

Uygun Olmayan İlaç Kullanım Şekilleri

- Gereksiz yere antibiyotik tüketimi
- Gereksiz yere enjeksiyon önerilmesi
- Gereksiz ve uygunsuz vitamin kullanımı
- Bilinçsiz gıda takviyesi ve bitkisel ürünlerin kullanımı
- İlaç-ilaç etkileşimleri ve besin-ilaç etkileşimlerinin ihmal edilmesi

Akılcı İlaç Kullanımı

Akılcı ilaç kullanımı tanımında yer alan maddelerden herhangi birinin veya birkaçının karşılanamaması;

- Hastaların tedaviye uyumunun azalmasına,
- İlaç etkileşimlerine,
- İlaçlara karşı direnç gelişmesine,
- Hastalıkların tekrarlamasına ya da uzamasına,
- Advers olay görülme sıklığının artmasına,
- Tedavi maliyetlerinin artmasına neden olur

Tanı Ve Tedavi Süreci

- Hastanın sorununun tanımlanması,
- Hekim tarafından doğru tanının konulması,
- İlaçlı veya ilaçsız, etkili ve güvenilir tedavinin tanımlanması,
- Tedavinin gerçekleşebilirliğini ve maliyetinin değerlendirilmesi,
- Tedavinin başarısı ve hastanın uyumunun değerlendirilmesi

Tanı Ve Tedavi Süreci

- Eğer ilaçla tedavi uygulanacaksa uygun ilaçların seçimi,
- Çoklu ilaç kullanımlarında etkileşimlerin öngörülmesi,
- Her bir ilaç için uygun dozun ve uygulama süresinin belirlenmesi ve uygun reçetenin yazılması,
- Güncel tanı ve tedavi kılavuzları esas alınması,
- Hasta ve hasta yakınlarının tedavi hakkında bilgilendirilmesi.

Medscape®

Tanı Ve Tedavi Süreci

İlacın Etkileri;

- İlaç neden gereklidir?
- Hangi bulgular/yakınmalar geçecek, hangileri geçmeyecek?
- İlacın etkisi ne zaman başlayacak?
- İlaç düzensiz alınırsa ya da hiç alınmazsa ne olması beklenir?

Tanı Ve Tedavi Süreci

Yan etkileri;

- Hangi yan etkiler oluşabilir?
- Hasta bunları nasıl fark edecek?
- Ne kadar sürecek?
- Ne kadar ciddi olacak?
- Bunlar için neler yapılabilir?

Tanı Ve Tedavi Süreci

Talimatlar;

- İlaç nasıl alınmalı?
- İlaç ne zaman/ne sıklıkta alınmalı?
- Tedavi ne kadar devam etmeli?

Uyarılar;

- İlaç ne zaman alınmamalı?
- Azami (en yüksek) doz nedir?
- Tedavinin tümünün uygulanması neden gereklidir?
- İlaç nasıl saklanmalı?
- Kalan ilaçları ne yapmalı?

Tanı Ve Tedavi Süreci

Kontrol;

- Hasta hekime ne zaman tekrar gelmeli?
- Hangi durumlarda daha önce gelmeli?
- Kontrole geldiğinde nelere dikkat etmeli ve hangi bilgileri getirmeli?

Her şey açık mı?

- Hekim hastaya her şeyi anlayıp anlamadığını sorar.
- Hastanın sorusu olup olmadığını sorar.
- **Emin olmak için en önemli bilgileri tekrarla**

Eczane Boyutu

- İlaç nasıl alınmalı?
- İlaç ne zaman alınmalı?
- Tedavi ne kadar devam etmeli?
- İlaç nasıl saklanmalı?
- Kalan ilaçlar ne yapılmalı?
- Tedavi sürecinde yaşanacak olağan dışı durumlarda ne yapılmalı?

E-reçete

BİLİNCİZCE

AĞRI KESİCİ KULLANMAYI

KESİM

BÖBREKLERİNİZİ
TÜKETMEYİN

www.tbv.com.tr

TÜRK BÖBREK VAKFI

30 yıl

International Federation
of Kidney Foundations
improving kidney health worldwide

Dünya
Böbrek
Günü
10. Yıl

Hasta Ve Yakınları

- Hekime **gereksiz ilaç yazdırmaktan** kaçınarak
- Hastalıklarının tanısının doğru konulmasına yardımcı olarak
- Tedavilerinin düzenlenmesi sırasında sürece etkin katılarak
- Kendilerine yapılan önerilere ve uyarılara uyarak
- İlaçların bilinçsiz kullanımının önüne geçilmesi için toplumsal düzeyde gösterilen çabaya katılarak ilaçların akılcı kullanımına çok önemli katkı sağlayabilirler.

DSÖ Tarafından Akılcı İlaç Kullanımının Teşvik Edilmesi İçin Öneriler

1. İlaç kullanım politikalarını koordine edecek ve bunların etkilerini izleyecek kurum
2. Eğitim denetim ve karar alma süreçlerinin desteklenmesine yönelik Klinik Tanı ve Tedavi Rehberlerinden yararlanma
3. İlk seçenek tedavileri esas alan temel ilaçlar listesi oluşturma
4. Bölgelerde ve hastanelerde ilaç ve tedavi kurulları kurma
5. Mezuniyet öncesi müfredat programında probleme dayalı farmakoterapi eğitimi vermeyi sağlama
6. Bir gereklilik olarak hizmet içi sürekli tıp eğitimleri düzenlenmesi

DSÖ Tarafından Akılcı İlaç Kullanımının Teşvik Edilmesi İçin Öneriler

7. Kurumsal çerçevede izleme, denetim ve geri bildirim sistemlerinin geliştirilmesi
8. İlaçlar konusunda bağımsız (tarafsız bilgi) bilgi kaynaklarını kullanma
9. Kamuoyunun ilaçlar hakkında eğitilmesi
10. Etik olmayan mali girişimlerden sakınılması
11. Uygun ve zorunlu düzenlemeleri hayata geçirme
12. İlaçların ve personellerin mevcudiyetini güvence altına almaya yönelik yeterli devlet harcamalarının sağlanması

Türkiye

- Sağlık Bakanlığı bünyesinde, akılcı ilaç kullanımı ile ilgili çalışmalar, yaklaşık 20 yıldır sürmektedir.
- 12 Ekim 2010 tarihinde Bakan Oluru ile Akılcı İlaç Kullanımı Birimi kurulmuştur.
- 19 Mart 2012 tarihinde Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu Bünyesinde Akılcı İlaç Kullanımı, İlaç Tedarik Yönetimi ve Tanıtım Dairesi kurulmuştur.

Türkiye

- İllerde koordinasyonu sağlamak amacıyla 81 ilde İl Sağlık Müdürlüklerinde Akılcı İlaç Kullanımı İl Temsilcisi bulunmaktadır.
- Hastane Hizmet Kalite Standartları gereğince, hastanelerde planlama yapmak ve faaliyetlerde bulunmak amacıyla Akılcı İlaç Kullanımı Ekipleri oluşturulmuştur.

Türkiye

- Yaşlı nüfus giderek artıyor.
- Bu durum ilaçların standart dozu hesaplanırken yaşlı nüfusun dikkate alınmasını gerekli kılar.
- Aynı zamanda yaşlı nüfus daha fazla ilaç tüketen gruptur.
- Sonuç olarak, iki ilaçtan biri yanlış ya da gereksiz reçete edilmektedir.
- Uygunsuz ilaç kullanımında antibiyotikler başı çekmektedir.

çok ilaç
değil ,
doğru
ilaç
iyileştirir

İLACIM

NE EKSİK
NE FAZLA!

